Úradný vestník
Európskej únie

SK
Séria C

C/2025/1800

4.4.2025

**P10_TA(2024)0041**

# Geneticky modifikovaná kukurica MON 810

**Uznesenie Európskeho parlamentu z 26. novembra 2024 o vykonávacom rozhodnutí Komisie (EÚ) 2024/1828, ktorým sa podľa nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 1829/2003 obnovuje povolenie umiestňovať na trh krmivá, ktoré obsahujú geneticky modifikovanú kukuricu MON 810 alebo sú z nej zložené, a potraviny a krmivá vyrobené z geneticky modifikovanej kukurice MON 810 a ktorým sa zrušuje vykonávacie rozhodnutie Komisie (EÚ) 2017/1207 (2024/2840(RSP))**

(C/2025/1800)

*Európsky parlament,*

— so zreteľom na vykonávacie rozhodnutie Komisie (EÚ) 2024/1828, ktorým sa podľa nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 1829/2003 obnovuje povolenie umiestňovať na trh krmivá, ktoré obsahujú geneticky modifikovanú kukuricu MON 810 alebo sú z nej zložené, a potraviny a krmivá vyrobené z geneticky modifikovanej kukurice MON 810 a ktorým sa zrušuje vykonávacie rozhodnutie Komisie (EÚ) 2017/1207 ([1]),

— so zreteľom na nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 1829/2003 z 22. septembra 2003 o geneticky modifikovaných potravinách a krmivách ([2]), a najmä na jeho článok 11 ods. 3 a článok 23 ods. 3,

— so zreteľom na hlasovanie Stáleho výboru pre rastliny, zvieratá, potraviny a krmivá, ktorý je uvedený v článku 35 nariadenia (ES) č. 1829/2003, z 26. apríla 2024, počas ktorého nebolo prijaté žiadne stanovisko, a na hlasovanie odvolacieho výboru z 29. mája 2024, počas ktorého opätovne nebolo prijaté žiadne stanovisko,

— so zreteľom na článok 11 nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 182/2011 zo 16. februára 2011, ktorým sa ustanovujú pravidlá a všeobecné zásady mechanizmu, na základe ktorého členské štáty kontrolujú vykonávanie vykonávacích právomocí Komisie ([3]),

— so zreteľom na stanovisko, ktoré prijal Európsky úrad pre bezpečnosť potravín (EFSA) 30. novembra 2023 a ktoré bolo uverejnené 19. januára 2024 ([4]),

— so zreteľom na svoje predchádzajúce uznesenia, v ktorých namieta proti povoľovaniu geneticky modifikovaných organizmov (GMO) ([5]),

— so zreteľom na článok 115 ods. 2 a 3 rokovacieho poriadku,

— so zreteľom na návrh uznesenia Výboru pre životné prostredie, verejné zdravie a bezpečnosť potravín,

A. keďže spoločnosť Bayer Agriculture BV so sídlom v Belgicku predložila Komisii 6. októbra 2022 v mene spoločnosti Bayer CropScience LP so sídlom v Spojených štátoch amerických žiadosť o obnovenie vykonávacích rozhodnutí Komisie 2013/649/EÚ ([6]) a (EÚ) 2017/1207 ([7]). keďže v súlade s článkom 11 ods. 4 nariadenia (ES) č. 1829/2003 sa obdobie povolenia geneticky modifikovaného peľu vyrobeného z geneticky modifikovanej kukurice MON 810 na použitie v potravinách, na ktoré sa vzťahuje vykonávacie rozhodnutie 2013/649/EÚ, automaticky predĺžilo, kým sa neprijme rozhodnutie o žiadosti o obnovenie;

([1]) Ú. v. EÚ L, 2024/1828, 4.7.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/dec_impl/2024/1828/oj.
([2]) Ú. v. EÚ L 268, 18.10.2003, s. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2003/1829/oj.
([3]) Ú. v. EÚ L 55, 28.2.2011, s. 13, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2011/182/oj.
([4]) Vedecké stanovisko pracovnej skupiny EFSA pre geneticky modifikované organizmy k posúdeniu geneticky modifikovanej kukurice MON 810 na účely obnovenia povolenia v zmysle nariadenia (ES) č. 1829/2003) (spis GMFF-2022-9450), Vestník EFSA, 2024;22(1):8489, https://doi.org/10.2903/j.efsa.2024.8489.
([5]) Európsky parlament prijal vo svojom ôsmom volebnom období 36 uznesení a v deviatom volebnom období 38 uznesení, v ktorých namieta proti povoľovaniu GMO.
([6]) Vykonávacie rozhodnutie Komisie 2013/649/EÚ zo 6. novembra 2013, ktorým sa podľa nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 1829/2003 povoľuje uvádzať na trh peľ vyprodukovaný z kukurice MON 810 (MON-ØØ81Ø-6) (Ú. v. EÚ L 302, 13.11.2013, s. 44, ELI: http://data.europa.eu/eli/dec_impl/2013/649/oj).
([7]) Vykonávacie rozhodnutie Komisie (EÚ) 2017/1207 zo 4. júla 2017, ktorým sa obnovuje povolenie na umiestnenie výrobkov z geneticky modifikovanej kukurice MON 810 (MON-ØØ81Ø-6) na trh podľa nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 1829/2003 (Ú. v. EÚ L 173, 6.7.2017, s. 18, ELI: http://data.europa.eu/eli/dec_impl/2017/1207/oj).

B. keďže úrad EFSA vydal 30. novembra 2023 kladné stanovisko, ktoré bolo uverejnené 19. januára 2024;

C. keďže geneticky modifikovaná kukurica bola upravená tak, aby produkovala insekticídy (Bt toxíny);

***Nevyriešené otázky týkajúce sa Bt toxínov***

D. keďže z viacerých štúdií vyplýva, že boli pozorované vedľajšie účinky, ktoré môžu mať po expozícii Bt toxínom vplyv na ľudský imunitný systém, a že niektoré Bt toxíny môžu mať adjuvantné vlastnosti ([8]), čo znamená, že môžu zvyšovať alergénnosť iných proteínov, s ktorými prichádzajú do kontaktu;

***Bt plodiny: účinky na necieľové organizmy***

E. keďže na rozdiel od používania insekticídov, pri ktorých dochádza k expozícii počas postreku a krátky čas po ňom, vedie používanie geneticky modifikovaných Bt plodín k trvalej expozícii cieľových aj necieľových organizmov Bt toxínom;

F. keďže predpoklad, že Bt toxíny vykazujú jediný špecifický spôsob cieľového pôsobenia, už nemožno považovať za správny a účinky na necieľové organizmy nemožno vylúčiť; keďže je zdokumentované mnohoraké postihnutie čoraz väčšieho počtu necieľových organizmov; keďže v nedávnom prehľade sa nachádza 39 recenzovaných publikácií, v ktorých sa uvádzajú závažné nepriaznivé účinky Bt toxínov na mnoho necieľových druhov ([9]);

***Pripomienky členských štátov***

G. keďže členské štáty predložili úradu EFSA počas trojmesačného konzultačného obdobia mnoho kritických pripomienok ([10]) vrátane toho, že údaje o zložení geneticky modifikovanej kukurice by sa mali skontrolovať a opätovne analyzovať a že analýza by mala spĺňať súčasné požiadavky úradu EFSA, okrem iného na testovanie zhody, a že prehľad literatúry nezahŕňa štúdie o osude Cry1Ab v životnom prostredí alebo o možných účinkoch rezíduí Bt-plodín na necieľové organizmy, čo je problematické, pretože z publikácií vyplýva, že prenos z geneticky modifikovanej kukurice na hnoj môže viesť k expozícii pôdnych organizmov toxínu Cry1Ab a že to môže vyvolať negatívne účinky na pôdne organizmy s dôsledkami na biodiverzitu a ekosystémové služby;

H. keďže v nariadení (ES) č. 1829/2003 sa uvádza, že geneticky modifikované potraviny alebo krmivá nesmú mať nepriaznivé účinky na ľudské zdravie, zdravie zvierat alebo na životné prostredie, a vyžaduje sa, aby Komisia pri príprave svojho rozhodnutia vzala do úvahy všetky relevantné ustanovenia práva Únie a iné oprávnené skutočnosti, ktoré sú podstatné na prerokovanie záležitosti; keďže medzi tieto legitímne faktory by mali patriť záväzky Únie v rámci cieľov OSN v oblasti udržateľného rozvoja a Dohovoru OSN o biologickej diverzite;

***Zníženie závislosti od dovážaných krmív***

I. keďže jedným z ponaučení z krízy spôsobenej ochorením COVID-19 a prebiehajúcej vojny na Ukrajine je potreba ukončiť závislosť Únie od niektorých kritických materiálov; keďže v poverovacom liste dezignovanému komisárovi Christophovi Hansenovi ho predsedníčka Komisie Ursula von der Leyenová žiada o to, aby preskúmal spôsoby, ako znížiť dovoz kritických komodít ([11]);

([8]) Pozri preskúmanie Rubio-Infante, N., Moreno-Fierros, L., *An overview of the safety and biological effects of Bacillus thuringiensis Cry toxins in mammals* (Prehľad o bezpečnosti a biologických účinkoch Cry toxínov Bacillus thuringiensis u cicavcov), Journal of Applied Toxicology, máj 2016, 36, 5, s. 630 – 648, https://onlinelibrary.wiley.com/doi/full/10.1002/jat.3252.

([9]) Hilbeck, A., Defarge, N., Lebrecht, T., Bøhn, T., *„Insecticidal Bt crops. EFSA's risk assessment approach for GM Bt plants fails by design* (Insekticídne Bt plodiny. Prístup úradu EFSA k posudzovaniu rizík v prípade geneticky modifikovaných Bt rastlín zlyháva už ako koncept), RAGES 2020, s. 4, https://www.testbiotech.org/wp-content/uploads/2023/12/RAGES_report-Insecticidal-Bt-plants.pdf; Pozri napríklad Hilbeck, A., Otto, M., *Specificity and combinatorial effects of Bacillus thuringiensis Cry toxins in the context of GMO environmental risk assessment* (Špecificita a kombinované účinky Cry toxínov Bacillus thuringiensis v kontexte posúdenia rizika geneticky modifikovaných organizmov pre životné prostredie), Frontiers in Environmental Science 2015, 3:71, https://doi.org/10.3389/fenvs.2015.00071.

([10]) https://efsa.onlinelibrary.wiley.com/action/downloadSupplement?doi=10.2903%2Fj.efsa.2024.8489&file=efs28489-sup-0008-Annex_8.pdf.

([11]) https://commission.europa.eu/document/2c64e540-c07a-4376-a1da-368d289f4afe_en

***Nedemokratické rozhodovanie***

J. keďže Stály výbor pre potravinový reťazec a zdravie zvierat uvedený v článku 35 nariadenia (ES) č. 1829/2003 pri hlasovaní 26. apríla 2024 nezaujal žiadne stanovisko, čo znamená, že povolenie nepodporila kvalifikovaná väčšina členských štátov; keďže odvolací výbor na základe hlasovania 29. mája 2024 znovu nevydal stanovisko;

K. keďže Európsky parlament vo svojom ôsmom volebnom období prijal celkovo 36 uznesení, v ktorých namietal proti tomu, aby sa GMO uvádzali na trh na použitie v potravinách a krmivách (33 uznesení) a aby sa GMO v Únii pestovali (tri uznesenia); keďže v deviatom volebnom období Európsky parlament prijal 38 námietok proti uvedeniu GMO na trh;

L. keďže Komisia naďalej povoľuje GMO, hoci si sama uvedomuje nedostatky z hľadiska demokracie, nízku podporu členských štátov a námietky Európskeho parlamentu;

M. keďže nie je potrebná žiadna zmena právnych predpisov, aby Komisia nemala možnosť povoľovať GMO, ak sa v odvolacom výbore nedosiahne kvalifikovaná väčšina členských štátov v prospech povolenia ([12]);

N. keďže Komisia 2. júla 2024 obnovila povolenie na uvedenie geneticky modifikovanej kukurice na trh;

1. domnieva sa, že vykonávacie rozhodnutie (EÚ) 2024/1828 prekračuje rámec vykonávacích právomocí, ktoré sú stanovené v nariadení (ES) č. 1829/2003;

2. domnieva sa, že vykonávacie rozhodnutie (EÚ) 2024/1828 nie je v súlade s právom Únie, pretože nie je zlučiteľné s cieľom nariadenia (ES) č. 1829/2003, ktorým je podľa všeobecných zásad uvedených v nariadení Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 178/2002 ([13]) poskytovať základ na zabezpečenie vysokej miery ochrany ľudského života a zdravia, zdravia a dobrých životných podmienok zvierat, životného prostredia a záujmov spotrebiteľov v súvislosti s geneticky modifikovanými potravinami a krmivami, a súčasne zabezpečovať efektívne fungovanie vnútorného trhu;

3. žiada Komisiu, aby zrušila vykonávacie rozhodnutie (EÚ) 2024/1828;

4. víta skutočnosť, že Komisia v liste z 11. septembra 2020 adresovanom poslancom konečne uznala, že pri rozhodovaní o povoleniach pre GMO treba zohľadňovať otázku udržateľnosti ([14]); vyjadruje však hlboké sklamanie nad tým, že Komisia naďalej povoľuje dovoz GMO do Únie napriek neprestajným námietkam Európskeho parlamentu a väčšiny členských štátov hlasujúcich proti;

5. opätovne naliehavo vyzýva Komisiu, aby zohľadnila záväzky Únie vyplývajúce z medzinárodných dohôd, ako sú Parížska dohoda o zmene klímy, Dohovor OSN o biologickej diverzite a ciele OSN v oblasti udržateľného rozvoja; opakuje svoju výzvu, aby bola k návrhom vykonávacích aktov priložená dôvodová správa, v ktorej sa vysvetlí, ako sa v nich dodržiava zásada „nespôsobovať škodu“ ([15]);

6. poveruje svoju predsedníčku, aby postúpila toto uznesenie Rade, Komisii a vládam a parlamentom členských štátov.

([12]) Ak udelenie povolenia v odvolacom výbore neschváli kvalifikovaná väčšina členských štátov, Komisia podľa článku 6 ods. 3 nariadenia (EÚ) č. 182/2011 môže, ale nemusí dané povolenie udeliť.

([13]) Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 178/2002 z 28. januára 2002, ktorým sa ustanovujú všeobecné zásady a požiadavky potravinového práva, zriaďuje Európsky úrad pre bezpečnosť potravín a stanovujú postupy v záležitostiach bezpečnosti potravín (Ú. v. ES L 31, 1.2.2002, s. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2002/178/oj).

([14]) https://tillymetz.lu/wp-content/uploads/2020/09/Co-signed-letter-MEP-Metz.pdf.

([15]) Uznesenie Európskeho parlamentu z 15. januára 2020 o Európskej zelenej dohode (Ú. v. EÚ C 270, 7.7.2021, s. 2), bod 102.